higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

OPENBARE FINANSIES N6

12 NOVEMBER 2018

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 5 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A (VERPLIGTEND)

VRAAG 1

1.1	1.1.1	D
	1.1.2	D
	1.1.3	A
	1.1.4	D
	1.1.5	A
	1.1.6	D
	1.1.7	B
	1.1.8	B
	1.1.9	C
	1.1.10	B

(10 × 2) (20)

1.2	1.2.1	Waar
	1.2.2	Waar
	1.2.3	Waar
	1.2.4	Waar
	1.2.5	Waar
	1.2.6	Waar
	1.2.7	Onwaar
	1.2.8	Waar
	1.2.9	Onwaar
	1.2.10	Waar

(10 × 2) (20)

1.3	1.3.1	Oudit
	1.3.2	insette
	1.3.3	tariewe; belastings
	1.3.4	tussentydse
	1.3.5	begroting
	1.3.6	vrystellings
	1.3.7	verskuiwing van belastingkerwe
	1.3.8	ad valorem
	1.3.9	Verkoper
	1.3.10	begroting

(10 × 2) (20)

1.4	1.4.1	hoof
	1.4.2	Aftrekkings
	1.4.3	onmeetbare
	1.4.4	Provinsiale
	1.4.5	Persoonlike
	1.4.6	Invoer
	1.4.7	BTW
	1.4.8	Vaste
	1.4.9	Lone
	1.4.10	finansiële

(10 × 2) (20)

1.5
1.5.1 C
1.5.2 J
1.5.3 H
1.5.4 G
1.5.5 D
1.5.6 F
1.5.7 E
1.5.8 A
1.5.9 B
1.5.10 I

(10 × 2) (20)
[100]

TOTAAL AFDELING A: 100

AFDELING B

VRAAG 6

6.1
- Inkomste – bron van fondse
- Uitgawes – besteding van fondse
- Kapitaalbesteding – besteding op infrastruktuur
- Bedryfs/Lopende uitgawes – fondse wat nodig is om ’n departement te laat funksioneer
- Beleidsriglyne – enige begroting moet ten alle tye die algemene regeringsbeleid weerspieël
- Begrotingsjaar – fiskale jaar van die Openbare Diens (6 × 2) (12)

6.2 Verbintenisse is in 'n vorige finansiële jaar gemaak.✓✓ Hierdie verbintenisse het nie gerealiseer of is nie afgehandel nie,✓✓ bv. 'n aantal rekenaars is bestel maar is nie afgelewer nie✓✓ en dus nie betaal nie.✓✓ Die geld word na die volgende jaar oorgedra.✓✓ (5 × 2) (10)

6.3 Belastingbasis is daardie gedeelte van die inkomste of rykdom wat onderworpe aan belasting is; belastingkoers is die gedeelte van die belasbare bedrag (die belastingtarief). In die geval van persoonlike inkomste neem dit toe hoe meer 'n mens verdien. (4 + 4) (8)

6.4
- Billike finansiering kom voor as inkomste verkry word uit kontant in die vorm van belasting op huidige belastingbetalers.✓✓✓ Toekomstige geslagte geniet die voordeel en die las op huidige belastingbetalers kan baie swaar wees – kapitaalprojekte kos dikwels baie geld.✓
- Stabiliserende uitwerking: Deur hierdie projekte te finansier uit lenings, versprei oor baie jare, beteken dat die las op belastingbetalers jaar na jaar verlig word.✓✓✓
- Groter beheer: 'n Afsonderlike kapitaalbegroting beteken dat die fokus op 'n projek groter is.✓✓✓ (10)

6.5
- Jag- en visvanglisensies
- Hospitalisasiefooie
- Professionele dienste
- Motorvoertuiglisensies
- Casinolisensies (5 × 2) (10)

[50]

VRAAG 7

7.1
- Die planne van die onderskeie departemente word in die openbaar aangekondig.
- Hulle kondig aan hoe hulle openbare behoeftes en vraag na verskeie dienste gaan aanspreek.
- Individuele belastingbetalers stel belang om te weet hoeveel belasting hulle elke maand meer of minder gaan betaal.
- Die minister van finansies sal 'n breë beskrywing gee van maatskaplike en politieke doelwitte.
- Hy/Sy sal 'n aanduiding gee van die finansiële stand van die regering met betrekking tot openbare skuld.
- Hy/Sy sal dan nuwe beleid en doelwitte aankondig en toenames in uitgawes verduidelik. (Enige 5 × 2) (10)

7.2
- Belastingfondse
- Verbruikstariewe
- Kapitaalreserwefonds
- Grondtrustfonds (4 × 2) (8)

7.3
- Dit is afdwingbaar.
- Dit weerspieël die politieke aspirasies van die regering van die dag.
- Dit gehoorsaam en neem ook gesonde ekonomiese beginsels in ag.
- Dit poog om die spanning tussen suiwer politieke oorwegings te suiwer.
- Dit weerspieël die fiskale beleid van die regering.
- Dit gee 'n duidelike beskrywing van 'n hiërargie van gesag. (6 × 2) (12)

7.4
- Dit is 'n oordrag van rykdom en inkomste van sommige individue na ander deur middel van sosiale meganismes.✓✓
- Dit kan in die vorm van belasting, liefdadigheid, ens. wees✓✓ waar dit 'n geval is van hoe meer mense verdien, hoe hoër is die belastingkoers.✓✓
- In Suid-Afrika is dit 'n haalbare realiteit, hoewel nie ten volle nie. Dit kom voor in die vorm van maatskaplike toelaes, ouderdomspensioen, ens.✓✓ Die land staar egter steeds 'n groot uitdaging in die gesig omdat daar steeds 'n paar uiters ryk individue teenoor 'n horde uiters arm mense is.✓✓ (10)

7.5
- Die dumpingbeginsel kom voor wanneer 'n bedryf van 'n land gesubsidieer word.
- Dit beteken die bedryf kan sy produkte goedkoper uitvoer as wat 'n ander land dit kan vervaardig.
- Die plaaslike bedryf in die ontvangersland kry swaar.
- Die regering kan dan besluit om 'n belasting in te stel om die plaaslike bedryf te beskerm.
- Hierdie belasting word invoerbelasting genoem. (5 × 2) (10)

[50]

VRAAG 8

8.1
- Ekonomiese
- Maatskaplike
- Politiese (3 × 2) (6)

8.2
- Diverse inkomste pas nie in die kategorie van heffings of tariewe nie.
- 'n Voorbeeld is biblioteeklidmaatskapsfooie en boetes as boeke nie teruggebring word nie.
- 'n Groot bron van inkomste, veral vir plaaslike regerings, is boetes – veral verkeersboetes.
- Nog 'n voorbeeld is huur vir die gebruik van regeringseiendomme soos sportfasiliteite. (4 × 2) (8)

8.3 Onderwerpe van belasting is mense of wetlike entiteite, soos 'n maatskappy, wat verantwoordelik is om die vereiste belasting te betaal; voorwerpe van belasting is daardie dinge wat deur die onderwerp besit word, soos inkomste, rykdom (eiendom) en koopkrag (soos met verbruiksbelasting). (4 + 4) (8)

8.4
- Finansiële verantwoordelikheid
- Doel van besteding
- Bestedingsitems
- Bron van finansiering (4 × 2) (8)

8.5 8.5.1 'n Oudit is die hoofinstrument van kontrole.✓✓ Dit is die ondersoek van finansiële rekords deur verskeie owerhede om seker te maak dat alle inkomste en uitgawes behoorlik en pligsgetrou aangeteken en verantwoord is.✓✓✓ (5)

8.5.2
- Rekeningkundige oudits✓✓ – Korrekte aantekening van finansies, akkuraatheid van state en bewaring van rekords✓✓✓✓
- Begrotingsoudits ('Appropriation audits')✓✓ – Aanwending van begrotingstoewysings in ooreenstemming met die doel waarvoor dit bewillig is✓✓✓
- Prestasieoudits✓✓ – Doeltreffendheid, effektiwiteit en ekonomiese prestasie van belastings – waarde vir geld✓✓✓

(3 × 5) (15)

[50]

TOTAAL AFDELING B: 100
GROOTTOTAAL: 200